

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Nicolaus Episcopus Mutinensis cum amplissima potestate Legati
veniens in Franciam, Regi Ludocivo XI. in primis significare curavit nolle se
uti auctoritate sua absque consensu ejus, neque aliquid ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

aut Vniversitatum & Academiarum publicarum istius florentissimi regni. Ea de causa, & quia multa interdum continentur in facultatibus Legatorum quæ moribus nostris & juri recepto adversantur, primum Summus Pontifex Regem admonet destinasse se in Galliam Legatum, exempli causa, Ioan- nem, ut consensum ejus eliciat. Dein, cum Legatus attigit fines Galliarum, nuntium mittit ad Regem cum facultatibus suis, ut videre possit an aliquid in illis contineatur contrarium Libertatibus Ecclesiarum Gallicanarum aut juribus regis. Quia verò Princeps aliis negotiis occupatus, ista per se examinare non potest, facultates illas mittit ad Parlamentum Parisiense, simul mandans uti eas verificent & actis curiarum inscribant. Parla- menti verò officium est eas diligenter examinare, adnotare si quidprehenderint illic in- fertum adversus vetustos mores & publicam regni disciplinam; si nihil istiusmodi ad- verterint, in acta referre; si verò nonnulla repperint emendatione digna, his decerne- re non teneri Gallos, adeoque modum pe- regrinis decretis imponere. quod vulgò di- cimus modificare facultates Legati. Tum demum, si Rex permittat, Legatus utitur facultatibus suis sic modificatis & inflexis.

II. Hanc consuetudinem fuisse observa- tam antiquitus jam ostendimus, allatis etiam Bonifacij VIII. verbis, qui nobis istam prerogativam auferre conatus est. Ostenda- mus nunc illud ipsum exemplis posteriorum seculorum, quibus omnino firmatum est il- lud caput nostrarum libertatum & regiarum dignitatis.

III. Anno MCCCLVI. Callistus III. delendo Turcarum imperio intentus Lega- tum in Gallias misit Alanum Coëtivum Ti- tuli sanctæ Prædixis Presbyterum Cardina- lem ad conquirenda pro tuitione Christiane fidei opportuna presidia & classem adversus imma- nissimum Turcum ejusque complices prepara- dum, publicandum quoque literas apostolicas cruciate, & alia magna & ardua negotia. Cum ea legatio decreta fuisset incio Karolo VII. Francorum Rege, ille pro munere suo cavens ne quid res publica detrimenti caperet, literas de legatione Alani publicari in Galliis vetuit, ut Odoricus Raynaldus ait. In literis tamen Callisti ad eum hoc an- no datis VII. Kal. Novembr. illud solum continetur, eum in concedenda publicatione li- terarum cruciate & indulgentiarum difficilem se præbere. Orat deinde Karolum Pontifex ob- testaturque per viscera misericordiarum Dei nostri ut patiatu prædicari subditis & in reg- nis ac dominiis suis sanctam Domini cruce- m literasque super hoc editas solemniter

Tom. II.

publicari. Quid ad hæc Princeps? Misso Avenionem Ioanne Bastardo Cantore Ec- clesiarum Parisiensis, hæc Legato dicenda man- davit. Regiarum majestati jus esse repellendi Legatos apostolicæ sedis, nullum porrò Cardinalem vel alium quempiam Legatum à latere ad se venire posse cum insignibus & auctoritate Legati, neque uti posse potesta- te & auctoritate Legati, in istius juris pos- sessione semper fuisse Karolum & ejus præ- decessores Reges Francorum. Nolle se ut Alanus utatur auctoritate Legati in regno ejus. Attamen se id certis quibusdam de cau- sis Alano tribuere, ut ad se accedat, cru- cémque ante se deferri faciat in regno, sé- que Legatum à latere nominet. Ista suscepit Alanus, usurum se illis pollicitus absque præ- judicio jurium Regis & regni ac successorum ejus aut Pragmaticæ Sanctionis, infecta de- cernens quæ forsitan contra facta ab eo fo- rent. Literas ea de re Cantori dedit Ala- nus apud Avenionem die prima Ianuarij an- ni sequentis.

IV. Eundem legationis suæ exitum ha- buisse Iulianum Roborem Tituli sancti Pe- tri ad vincula Presbyterum Cardinalem, quem anno MCCCCXXVI. adversus Tur- cas miserat Sixtus IV. ejus patruus, colligi potest ex verbis Odorici Raynaldi; qui ait illum, præter in Galliis acceptos honores, nullum eorum ob quæ missus fuerat ad vo- rum perduxisse. Scilicet obtulit Ludovicus XI. Rex Francorum; ne Legatus amplissi- ma potestate instructus quippiam ageret ad- versum jura regni & libertates Ecclesiarum Gallicanarum. Satis porrò dignitati ejus prospere- tum putavit, si magnificè haberetur pro more Legatorum.

V. Eodem anno Sixtus in Galliam mi- sit Nicolaum Sandoninum Episcopum Mu- tinensem cum amplissima potestate Lega- ti à latere. Iste verò gnarus jurium maje- statis & sacrosancta ea esse, Regi Ludovi- co XI. significare curavit nolle se uti au- ctoritate sua absque consensu ejus, neque aliquid agere adversus jura regni aut liber- tates & privilegia Ecclesiarum Gallicanarum, petere propterea ab eo uti se sineret uti potestate & facultatibus sibi à Summo Pontifice con- cessis. Præterea, idem Nicolaus literas sua manu subscriptas Regi dedit, quibus polli- cebatur non usurum se in regno facultati- bus suis adversus jura & libertatem regni, nisi quatenus facultates suæ modificatae erant & restrictæ per auctoritatem regiam, quas modificationes & restrictiones idem Legatus suscepit. His ita gestis, Ludovicus literis datis apud Turones die quarta Ia- nuarij anni sequentis potestatem Nicolao

Y

Probat. Libror. Eccl. Gall. cap. 23. §. 3.

Odor. Raynal. ad an. 1476. §. 3.

Probat. libror. Eccl. Gall. cap. 23. §. 4.

Callist. 3. apud Odor. Raynal. ad an. 1476. §. 3.

Idem, §. 1.

fecit, pro hac vice tantum, utendi facultatibus suis secundum modificationes ab eo approbatas; ea tamen adhibita cautione, ut hic regius consensus trahi non posset in consequentiam, neque ex eo quæri aliquod jus posset aut possessio adversus Regum Francorum majestatem aut jura, sive adversus libertates & privilegia Ecclesiæ Gallicanæ. Literas porrò Legati, quibus approbaverat modificationes in literis legationis appostas, misit Rex ad Parlamentum Parisiense, haud dubiè ut in acta Curie referrentur.

Odor. Raynald. ad an. 1430 & 31. & seq.

VI. Anno dein MCCCCLXXXIV. Kal. Maij Sixtus Legatum cum amplissimis facultatibus in Galliam misit Iulianum Prefbyterum Cardinalem Tituli sancti Petri ad vincula, cujus supra meminimus, ut pacem & concordiam revocaret inter Ludovicum Regem Francorum & Maximilianum Ducem Austriae. Sed antè quàm Legatus iste mitteretur, Sixtus in primis effecerat ut ei mittendo accederet consensus Ludovici, absque quo vanam & inutilem fore legationem pluribus jam experimentis compertum habebat. Itaque Rex, præfatus Legatum apostolicæ sedis in Galliam mitti non posse neque facultatibus suis uti absque consensu Regis, ac considerans istius legationem decretam fuisse cum consensu suo, edicit ut recipiatur velut Legatus à latere, & ut antelatione crucis & ceteris Legatorum insignibus uti ubique possit intra regnum præterquam in præsentia Regis, *fors en nostre presence*. Salvis tamen juribus & libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ & regni. Daturum porrò Legatum literas suas parentes & authenticas, quibus declarabit salvas esse nihilo minùs libertates Ecclesiæ Gallicanæ & jura regni.

Probat. Libert. cap. 23. §. 1.

VII. Non extant illæ Legati literæ. In veteri tamen codice MS. Bibliothecæ regiae extat indiculus manu Petri Doriolæ Cancellarij scriptus, in quo enumerantur acta quæ ipse in Cameram Compotorum detulit die xv. Septembris ejusdem anni de legatione ejusdem Cardinalis. In hoc ergo indiculo, post literas Regis de quibus mox dicebamus, & post instrumentum protestationis factæ à Commissariis Regis, quæ edita est inter Probationes Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ, tertio loco compendio describuntur literæ ejusdem Legati datæ in loco sancti Symphoriani Auzonis die secunda Augusti, subscriptæ verò manu ejus & à Sigilmundo Secretario Summi Pontificis itémque à Magistro Marthæo Vaillant Secretario Legati. In his ergo literis declarat Legatus permissionem sibi à Rege con-

cessam ut legatione sua uti possit in Gallia trahi non posse in consequentiam, neque ex ea ullum præjudicium afferri juribus & privilegiis Regis aut regni.

VIII. Anno MCCCCLXXXIII. idem Sixtus Legatum in Galliam destinavit Ioannem Baluam Episcopum Albanensem, ut collapsam disciplinam ecclesiasticam restauraret. Quia verò ille, ut erat homo audax, *regnum Franciæ ingressus est licentia vel consensu Domini nostri Regis minimè petita seu habita, ejusque legatione minimè recepta, nisi est officium suæ legationis exercere, & quæcumque ad jurisdictionem ordinariam Archiepiscoporum &c. spectant & pertinent exercere, pluraque insolenter agere adversus sanctorum canonum reverentiam & mores in Gallia receptos, Ioannes Nanterra nomine Regis, qui tum erat Karolus octavus, ab his gravaminibus appellavit ad sanctissimum Dominum Nostrum Papam Sixtum minus debite consultum ad ipsum melius consulendum, ac ad illum vel illos ad quem seu quos de jure provocare & appellare mihi licet.* Acta hæc anno Domini MCCCCLXXXIV. die xx. Augusti. Attamen eo tempore, cum maximè agitata fuisset hæc causa in sacro Consistorio & in Curia Parlamenti, permixtus est Balua uti insignibus Legati, *dempta facultate utendi * * * & aliis facultatibus*, uti decretum fuerat circa Cardinalem sancti Petri ad vincula vivente Ludovico Rege.

IX. Ea tempestate Balua, qui ad revocandam disciplinam ecclesiasticam missus à Sixto erat, gravem in Galliis contradictionem passus est in hoc capite. Episcopi enim alicubi congregati eam curam ad se revocarunt, insuperhabita Legati potestate. Is verò cum querelam ea de re suam ad Pontificem detulisset, licet in hoc Gallicanorum Episcoporum facinore *pietatis aliqua affulgeret species*, ut ait Odoricus Raynaldus, *aliquis tamen rem penetranti Pontifici indignum visum est ista ab Episcopis tentari, absurdumque illud esse & sacris canonibus bonæque consuetudini repugnans*. Itaque dolorem suum propter istam Episcoporum Gallicanorum audentiam percipit ad Ducem Borbonij, hortatus eum ut huic rei & incepto maximè improbando obstitere. Præstat autem integram epistolam referre, plenam videlicet antiqui moris. Sic ergo illa habet apud Odoricum Raynaldum.

Intelligimus electos esse nonnullos Prelatos in defensores & reformatores Ecclesiæ Gallicanæ. Quod cum sit absurdum, & sacris canonibus bonæque consuetudini repugnans, possitque ea res motus & perturbationes excitare & pessimo exemplo esse, hortamur nobilitatem tuam ut suam in

Odor. Raynald. an. 1433. §. 1.

Polin. lib. 1. cap. 10. §. 1.

lib. 1. §. 1.

Odor. Raynald. an. 1431. §. 1.